

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 3 sierpnia 2010 roku

ZSM/500/5/2010/AJ

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

do mojego Biura wpływa coraz więcej spraw dotyczących bezprawnego uprowadzenia dzieci, które narusza postanowienia Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dzieci za granicę. Rodzice, którzy utracili możliwość kontaktu z dziećmi, w wyniku uprowadzenia, o którym wyżej mowa, dochodzą swoich praw wszczynając stosowne postępowanie sądowe. Udział skonfliktowanych rodziców w takim postępowaniu, zawsze wywołuje duże emocje i stres, gdyż od rozstrzygnięcia sądu zależy czy dziecko powróci do poprzedniego miejsca zamieszkania, czy też będzie mogło wychowywać się w nowym środowisku, w którym zazwyczaj się już zasymilowało. Rodzice początkowo przekonani o swojej racji i wygranej, zaciekle toczą w sądzie spór o dziecko, domagając się pozostania małoletniego w kraju, bądź jego powrotu do państwa obcego, które dotychczas stanowiło jego miejsce stałego pobytu. Ostatecznie, gdy sąd na podstawie Konwencji haskiej wyda prawomocny wyrok, dochodzi do dramatycznych sytuacji, gdy jeden z rodziców musi się pogodzić z „utrata” dziecka. Dopiero wówczas rodzic, który przegrał sprawę próbuje w polubowny sposób załagodzić spór dotyczący miejsca pobytu dziecka, zdając sobie sprawę, że jeśli nie porozumie się z drugim rodzicem, będzie zobowiązany wykonać orzeczenie sądu. Z punktu widzenia dziecka jest to zawsze przegrana, bo traci ono, przynajmniej na jakiś czas, możliwość kontaktu z drugim rodzicem.

W obliczu tragicznych przeżyć towarzyszących postępowaniu sądowemu w międzynarodowych sporach rodzinnych, szansą na wyeliminowanie negatywnych emocji,

są mediacje rodzinne. Podczas mediacji dzięki możliwości wyrażenia swoich interesów i potrzeb, strony mogą znaleźć nowe rozwiązanie, wyjście z trudnej sytuacji. Mediacja pozwala rodzicom dostrzec dziecko, które najbardziej cierpi w wyniku konfliktu rodzinnego. W Polsce, w odróżnieniu od innych państw, mediacja jest rzadko wykorzystywana przez rodziców przede wszystkim z powodu braku wiedzy na jej temat.

Mając na uwadze, że mediacja zainicjowana w odpowiednim momencie, może zapobiec walce rodziców o miejsce pobytu dziecka, a co najważniejsze może pomóc dziecku odnaleźć poczucie przynależności i stabilności, na podstawie art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie możliwości wprowadzenia praktyki (zasady) informowania rodziców, którzy składają do organu centralnego wnioski o wydanie dziecka, o roli i znaczeniu mediacji w sprawach dotyczących uprowadzenia dziecka za granicę. Taka praktyka, pozwoliłaby stronom uzyskać wiedzę na temat alternatywnego od postępowania sądowego, sposobu rozwiązania konfliktu a także uzyskać informacje na temat tego, gdzie można znaleźć profesjonalnych mediatorów.

Jednocześnie pragnę w tym miejscu podkreślić, że dostrzegając konieczność uświadomienia rodzicom konsekwencji związanych z samowolnym wyjazdem z dzieckiem za granicę, bez uprzedniej zgody drugiego rodzica, opracowałem – we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości – specjalną edycję „Biuletynu” Rzecznika Praw Dziecka, w całości poświęconego tematyce dotyczącej Konwencji haskiej. Zamieszczone są w nim także informacje na temat możliwych skutków uprowadzenia dziecka dla jego psychiki oraz znaczeniu mediacji w rozwiązywaniu sporów rodzinnych. Biuletyn ten został przesłany do polskich placówek dyplomatycznych w krajach będących sygnatariuszami Konwencji haskiej, gdzie spotkał się z dużym zainteresowaniem.

Proponowane przeze mnie rozwiązanie, jest kolejnym działaniem mającym na celu uświadomienie rodzicom, że istnieje pozasądowa droga rozwiązania sporu, która może zapobiec długiej i wyczerpującej walce o dziecko.

Mam nadzieję, że wprowadzenie przez Pana Ministra wyżej opisanej dobrej praktyki umożliwi szybkie pozasądowe rozwiązanie wielu sporów związanych z uprowadzeniem dzieci, co pozwoli uchronić dziecko przed stresem i negatywnymi emocjami związanymi z postępowaniem sądowym.

Z wyrazami szacunku
Marek Duda

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
PODSEKRETARZ STANU**

DWM-II-477-120/10/2
Dot. ZSM/500/5/2010/AJ

Warszawa, dnia 29 września 2010r.

**Pan Marek Michałak
Rzecznik Praw Dziecka**

Szanowny Panie Rzeczniku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 sierpnia 2010r. uprzejmie dziękuję za inicjatywę wyrażoną w tym piśmie.

Współpraca Ministerstwa Sprawiedliwości i Rzecznika Praw Dziecka może być istotnym elementem przyczyniającym się do wzmocnienia ochrony interesów dziecka w sytuacji konfliktu rodzinnego. W tym kontekście chciałbym podziękować za zaproszenie przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości do opracowania specjalnej edycji „Biuletynu” Rzecznika Praw Dziecka. Ze swej strony także potwierdzam, że Biuletyn spotkał się z dużym zainteresowaniem i został oceniony jako niezwykle przydatny w pracy polskich urzędów konsularnych za granicą.

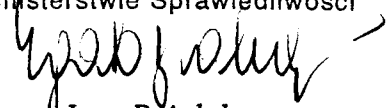
Bogata praktyka związana ze stosowaniem konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, ujawniająca dramatyczne okoliczności z reguły towarzyszące uprowadzeniu i powodujące bolesne przeżycia wielu osób, a zwłaszcza dzieci – zmusza do poszukiwania i podejmowania działań o charakterze mediacyjnym.

W związku z tym Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowuje projekt informacji, w której przedstawiona została rola i znaczenie mediacji w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, zwięzły opis mediacji na gruncie prawa polskiego oraz przydatne adresy, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje o mediacji i profesjonalnych mediatorach. Projekt ten zostanie przedstawiony Społecznej Radzie do Spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów w celu konsultacji.

W wypadku otrzymania od rodzica (opiekuna) zamieszkałego za granicą wniosku o nakazanie powrotu dziecka na podstawie konwencji haskiej z 25.X.1980r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, opracowana informacja będzie przekazywana przez Ministerstwo Sprawiedliwości wnioskodawcom.

z powodzeniem,

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Igor Działuk